

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Юридичний факультет
Кафедра цивільно-правових дисциплін

СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни

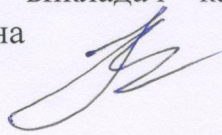
ЦИФРОВІ АКТИВИ ТА ЇХ ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

підготовки бакалавра
спеціальності 081 Право
освітньо-професійної програми ПРАВО

Луцьк – 2020

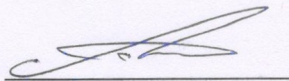
Силабус вибіркової навчальної дисципліни ЦИФРОВІ АКТИВИ ТА ЇХ ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ підготовки бакалавра, галузі знань 08 Право, спеціальності 081 Право, за освітньо-професійною програмою ПРАВО

Розробник: старший викладач кафедри цивільно-правових дисциплін
Вознюк Наталія Іванівна

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін протокол № 2 від 18 вересня 2020 р.

Завідувач кафедри:

(Духневич А. В.)

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
денна форма навчання	галузь знань 08 ПРАВО спеціальність 081 ПРАВО освітньо-професійна програма ПРАВО освітній ступінь БАКАЛАВР	вибіркова
Кількість годин/кредитів: 120/4		Рік навчання: 2
		Семестр: 3
ІНДЗ: є		Лекції 28 год.
		Практичні: 26 год.
		Самостійна робота 58 год.
		Консультації 8 год.
		Форма контролю: <u>залік</u>
Мова навчання: українська		

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
заочна форма навчання	галузь знань 08 ПРАВО спеціальність 081 ПРАВО освітньо-професійна програма ПРАВО освітній ступінь БАКАЛАВР	вибіркова
Кількість годин/кредитів: 120/4		Рік навчання: 2
		Семестр: 4
ІНДЗ: є		Лекції 12 год.
		Практичні: 8 год.
		Самостійна робота 86 год.
		Консультації 14 год.
		Форма контролю: <u>залік</u>
Мова навчання: українська		

II. Інформація про викладача

Вознюк Наталія Іванівна

Старший викладач кафедри цивільно-правових дисциплін

Контактна інформація: 0509337054; Voznjuk.Natalia@eenu.edu.ua

Особистий канал у месенджері Telegram: «Новини соцзахисту з Наталією Вознюк»
[@SocialProtection_Natalia_Voznyuk](https://t.me/SocialProtection_Natalia_Voznyuk)

Дистанційний курс «Цифрові активи та їх правове регулювання» у MOODLE.
URL: <http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=1527>

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис дисципліни

1. Анотація

Навчальна дисципліна «Цифрові активи та їх правове регулювання» відноситься до переліку вибірових дисциплін професійної та практичної підготовки бакалавра і забезпечує професійний розвиток бакалавра, спрямований на розуміння сучасних технологій та ринків в Україні та світі, а також правовідносин, виникнення яких зумовлене створенням нових об'єктів цивільних прав, що існують виключно у цифровій (нематеріальній) формі – цифрових активів.

Навчальна дисципліна «Цифрові активи та їх правове регулювання» являє собою систему взаємоузгоджених елементів навчального процесу, які зорієнтовані на ознайомлення здобувачів з практичними аспектами використання технології блокчейн, її технологічними основами, а також на розуміння особливостей правового регулювання

відносини, які виникають у зв'язку з обігом цифрових активів, формування умінь та навичок використання інноваційних технологій у професійній діяльності юриста.

Після вивчення навчальної дисципліни «Цифрові активи та їх правове регулювання» здобувачі повинні продемонструвати такі результати навчання:

- здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності;
- навички використання інформаційних та комунікаційних технологій в юриспруденції;
- здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями, поєднувати юридичні навички з технологічними процесами інших галузей знань.

2. Пререквізити

Курс вивчається на основі знань, які були отримані студентами при вивченні таких навчальних дисциплін: «Інформаційні технології в галузі знань», «Теорія держави і права».

3. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: формування знань про правовий статус цифрових активів; учасників ринку та користувачів у сфері цифрових активів; технологію блокчейн, її принципи функціонування та сфери застосування; підвищення рівня цифрової грамотності студентів юристів.

Завдання навчальної дисципліни:

Сформуувати у здобувачів уміння та навички:

- розуміти сутність інноваційних технологій та їх застосування у праві;
- здійснювати критичний та системний аналіз правових явищ і застосовувати набуті знання у професійній діяльності;
- розуміти сутність технології блокчейн (Blockchain) та сфери його використання у юридичній практиці;
- розуміти особливості правового регулювання відносин, пов'язаних з обігом цифрових активів;
- оволодівати сучасними знаннями, поєднувати юридичні навички з технологічними процесами інших галузей знань;
- володіти навичками ефективного пошуку інформації у відкритих джерелах даних та аналізу отриманої інформації.

4. Результати навчання (Компетентності)

До кінця навчання студенти оволодіють такими компетентностями

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

ФК7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів.

ФК8. Знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

ФК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

ФК12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

ФК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

ФК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення

Програмні результати навчання

ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ПРН 14. Належно використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності.

ПРН 15. Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

ПРН 16. Демонструвати вміння користуватися комп'ютерними програмами, необхідними у професійній діяльності.

ПРН 18. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи.

ПРН 19. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.

ПРН 20. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

5. Структура навчальної дисципліни

денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / бали
Змістовий модуль 1. Цифрові активи						
Тема 1. Цифрові активи та їх роль у розвитку світової економіки. Розвиток правового регулювання обігу цифрових активів в Україні та світі.	9	2	2	4	1	ДС/Т 2
Тема 2-3. Правовий режим цифрових активів в Україні та	18	4	4	9	1	РМГ/ДБ 4

світі.						
Разом за 1 модулем	27	6	6	13	2	6
Змістовий модуль 2. Технологія Блокчейн						
Тема 4. Технологічні основи блокчейну: загальні засади	9	2	2	4	1	ДС/Т 2
Тема 5. Класифікація блокчейнів	8	2	2	4		ДС/Т 2
Тема 6-7. Одиниці обліку в блокчейні. Поняття токєну. Токєнізація активів: поняття, перспективи та ризики.	17	4	4	8	1	ДС/Т 4
Тема 8. Використання технології блокчейн: сучасний стан та перспективи	9	2	2	4	1	ДС/Р/Т 2
Тема 9-10. Правові аспекти технології блокчейн: світовий досвід та законодавчі ініціативи в Україні	15	4	2	8	1	ДС/Р/Т 2
Разом за 2 модулем	58	14	12	28	4	12
Змістовий модуль 3. Криптовалюти						
Тема 11-12. Криптовалюта: поняття та правовий режим.	18	4	4	9	1	ДС/Т 4
Тема 13. Обіг криптовалют: правові та фінансові аспекти.	9	2	2	4	1	ДС/Т 2
Тема 14. Законодавче регулювання обігу криптовалют: світовий досвід.	8	2	2	4		Р/Т 2
Разом за 3 модулем	35	8	8	17	2	8
ІНДЗ						14
ВСЬОГО поточне оцінювання						40
Модульна контрольна робота № 1						Т 20
Модульна контрольна робота № 2						Т 20
Модульна контрольна робота № 3						Т 20
Всього годин / Балів	120	28	26	58	8	100

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / бали
Змістовий модуль 1. Цифрові активи						
Тема 1. Цифрові активи та їх роль у розвитку світової економіки. Розвиток правового регулювання обігу цифрових активів в Україні та світі.	9	2	2	7	1	РМГ/ДБ 8
Тема 2-3. Правовий режим цифрових активів в Україні та світі.	18	2		13	2	

Разом за 1 модулем	27	4	2	20	3	8
Змістовий модуль 2. Технологія Блокчейн						
Тема 4. Технологічні основи блокчейну: загальні засади	9	2	2	6	1	ДС/Т 8
Тема 5. Класифікація блокчейнів	8			6	1	
Тема 6-7. Одиниці обліку в блокчейні. Поняття токєну. Токєнізація активів: поняття, перспективи та ризики.	17			12	2	
Тема 8. Використання технології блокчейн: сучасний стан та перспективи	9	2	2	6	1	ДС/Р/Т 8
Тема 9-10. Правові аспекти технології блокчейн: світовий досвід та законодавчі ініціативи в Україні	15			12	2	
Разом за 2 модулем	58	4	4	42	7	16
Змістовий модуль 3. Криптовалюти						
Тема 11-12. Криптовалюта: поняття та правовий режим.	18	2	2	12	2	ДС/Т 8
Тема 13. Обіг криптовалют: правові та фінансові аспекти.	9			6	1	
Тема 14. Законодавче регулювання обігу криптовалют: світовий досвід.	8			6	1	
Разом за 3 модулем	35	4	2	24	4	8
ІНДЗ						8
ВСЬОГО поточне оцінювання						40
Модульна контрольна робота № 1						Т 20
Модульна контрольна робота № 2						Т 20
Модульна контрольна робота № 3						Т 20
Всього годин / Балів	120	12	8	86	14	100

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота є складовою частиною навчального процесу, від якої значною мірою залежить розвиток юридичного мислення, засвоєння навчального матеріалу, формування правової культури.

Навчальний матеріал курсу «Цифрові активи та їх правове регулювання», передбачений для засвоєння студентами в процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних навчальних занять.

Під час організації навчальної самостійної роботи викладач ставить перед студентами цілі, пов'язані з необхідністю засвоєння навчального матеріалу, і пропонує їм самостійно, тобто без безпосередньої його участі, досягнути цих цілей. Залежно від задуму він визначає час здійснення самостійної роботи в процесі навчальних занять, узгоджує її з іншими видами навчальної діяльності, пропонує конкретні завдання, проводить інструктаж щодо їх виконання, з'ясовує повноту, глибину та обсяг обов'язкового виконання завдань, здійснює допоміжні заходи з опосередкованого

управління діяльністю студентів і діагностики якості самостійної роботи (консультації, спостереження, співбесіди тощо).

Форми самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни «Цифрові активи та їх правове регулювання», у тому числі з використанням ресурсів дистанційного курсу: опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу; вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання; підготовка до практичних занять; підготовка до різних форм поточного контролю; систематизація вивченого матеріалу дисципліни перед написанням модульної контрольної роботи; підготовка реферативної доповіді; пошук (підбір) джерел для підготовки презентацій за заданою тематикою.

Завдання та матеріали для самостійної роботи розміщено на дистанційному курсі «Цифрові активи та їх правове регулювання» у MOODLE. URL: <http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=1527>

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента

Головною умовою успішного виконання завдань навчальної дисципліни та оволодіння визначеними компетентностями є систематична робота студентів. Використання інтерактивних методів навчання вимагає присутності студентів на парах та не передбачає обов'язкової наявності конспектів.

Комунікація

Основні платформи для комунікації викладача зі студентами:

- 1) Moodle (новинний форум, система приватних повідомлень, коментарі до завдань);
- 2) група у Телеграм, яка створюється викладачем та працює протягом навчального семестру;

Індивідуальна консультація може бути надана студенту у телефонному режимі, у формі відповіді на письмовий запит, надісланий на електронну пошту або месенджер викладача.

Політика щодо академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Роботи, у яких виявлено плагіат, так само як і однакові роботи різних студентів, не оцінюються. Перескладання – заборонене. У разі, якщо студент не впевнений чи дотримався він правил академічної доброчесності, він може проконсультуватись із викладачем. Цитування нормативно-правових актів, судової практики під час вирішення задач плагіатом не вважається за умови наявності посилань.

Використання девайсів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (робота з нормативно-правовими актами, відкритими базами

даних, юридичними чат ботами тощо). Під час виконання робіт, які віднесені до підсумкового контролю (модульні контрольні роботи, залік) використання д заборонено.

Політика щодо дедайннів та перескладання

Якщо здобувач освіти отримав бал за темою освітнього компонента менший за максимальний, він має право лише один раз повторно скласти поточний контроль за темою. Зараховується найвищий результат. Скласти повторно поточний контроль за темою можна на консультації у вільний від аудиторних занять час.

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), він має право на консультаціях, а також з використанням ресурсів електронного курсу в Moodle, відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Ліквідація заборгованості повинна бути здійснена студентом у позааудиторний час до початку підсумкового контролю з наступного модуля. Ліквідація академічної заборгованості здійснюється централізовано для всіх здобувачів освіти у визначений викладачем час.

Кінцевий термін перескладання та ліквідації заборгованості обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

Критерії оцінювання

Поточний контроль за вивченням курсу здійснюється на практичних заняттях.

Студент може одержати до 10 додаткових балів у межах поточного оцінювання (40 балів) за участь у наукових конференціях, круглих столах, наукові публікації за науковим напрямом навчальної дисципліни.

Поточна семестрова оцінка визначається в балах як сума підсумкових модульних оцінок, отриманих за засвоєння всіх модулів.

Якщо поточна семестрова оцінка становить не менше 60 балів, то, вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з навчальної дисципліни. У разі отримання менше 60 балів або за бажання підвищити рейтинг, студент складає залік. При цьому бали, набрані за результатами підсумкового оцінювання протягом семестру, анулюються.

Підсумкове оцінювання

Контрольна модульна оцінка визначається в балах за результатами контролю з даного модуля.

Перший змістовий підсумковий модуль проводиться у формі тестів на дистанційному курсі в Moodle.

Другий змістовий підсумковий модуль проводиться у формі тестів на дистанційному курсі в Moodle.

Третій змістовий підсумковий модуль проводиться у формі тестів на дистанційному курсі в Moodle.

Критерії оцінки знань студентів:

усні відповіді: повнота та глибина розкриття питання; логіка викладення навчального матеріалу; культура мовлення та коректне застосування юридичної термінології; переконливість у судженнях студента, вміння формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми, оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи проблему; вміння застосовувати набуті знання у правових ситуаціях.

письмові завдання: повнота та глибина розкриття питання; правильність відповідей; цілісність, системність, логічна послідовність викладення; акуратність в оформленні роботи; вміння використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин; вміння застосовувати набуті знання

у правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

V. Підсумковий контроль

На залік виносяться основні питання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач.

Залік проводиться у формі тестів на дистанційному курсі в Moodle..

Приклади тестових завдань розміщено на дистанційному курсі «Цифрові активи та їх правове регулювання» у MOODLE. URL: <http://194.44.187.60/moodle/course/view.php?id=1527>

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
90 – 100	Відмінно	ЗАРАХОВАНО
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	НЕ ЗАРАХОВАНО

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Законодавство

1. Конституція України, прийнята 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. №30. Ст. 141.
2. Директива Європейського парламенту і Ради (ЄС) 2015/2366 від 25 листопада 2015 року про платіжні послуги на внутрішньому ринку, про внесення змін до Директив 2002/65/ЄС, 2009/110/ЄС та 2013/36/ЄС і Регламенту (ЄС) № 1093/2010 та про скасування Директиви 2007/64/ЄС. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_030-15#Text
3. Директива Європейського парламенту і Ради (ЄС) 2018/843 від 30 травня 2018 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_010-18#Text
4. Директива Європейського парламенту і Ради 2014/65/ЄС від 15 травня 2014 року про ринки фінансових інструментів та про внесення змін до Директиви 2002/92/ЄС та Директиви 2011/61/ЄС. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_041-14#Text
5. Директива Європейського парламенту та Ради (ЄС) 2015/849 від 20 травня 2015 року про запобігання використанню фінансової системи для цілей відмивання грошей або фінансування тероризму, про внесення змін до Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 648/2012 та про скасування Директиви Європейського Парламенту і Ради 2005/60/ЄС та Директиви Комісії 2006/70/ЄС. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_037-15#Text
6. Директива Європейського парламенту та Ради (ЄС) 2018/843 від 30 травня 2018 року про внесення змін до Директиви (ЄС) 2015/849 про запобігання використанню фінансової системи для цілей відмивання грошей або фінансування тероризму та про внесення змін до директив 2009/138/ЄС і 2013/36/ЄС. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_010-18#Text
7. Директива Європейського парламенту та Ради 2009/110/ЄС від 16 вересня 2009 року «Про започаткування та здійснення діяльності установами-емітентами електронних грошей і пруденційний нагляд за нею, про внесення змін до директив 2005/60/ЄС і

- 2006/48/ЄС та про скасування Директиви 2000/46/ЄС». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_a18#Text
8. Про інформацію, що супроводжує грошові перекази: Регламент (ЄС) 2015/847. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/55-GOEEI/reglament-es-2015847.pdf>
 9. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
 10. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
 11. Про авторське право і суміжні права: Закон України 23 грудня 1993 року № 3792-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#top>
 12. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 року № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
 13. Про валюту та валютні операції: Закон України від 21 червня 2018 року 2473-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>
 14. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності: Закон України від 6 вересня 2005 року № 2806-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2806-15#Text>
 15. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 року № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#top>
 16. Про електронні довірчі послуги: Закон України від 5 жовтня 2017 року № 2155-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>
 17. Про електронні документи та електронний документообіг: закон України від 22 травня 2003 року № 851-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>
 18. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 6 грудня 2019 року № 361-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>
 19. Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах: Закон України від 5 липня 1994 року № 80/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80#Text>
 20. Про захист персональних даних: Закон України від 1 червня 2010 року № 2297-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>
 21. Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 року № 2657-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
 22. Про ринки капіталу та організовані товарні ринки: Закон України від 23 лютого 2006 року № 3480-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15#Text>
 23. Деякі питання електронної взаємодії електронних інформаційних ресурсів: постанова Кабінету Міністрів України від 8 вересня 2016 р. № 606 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/606-2016-%D0%BF#Text>
 24. Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 р. № 835. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/835-2015-%D0%BF#Text>
 25. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки: затв. розпор. Кабінету Міністрів України від 17 січня 2018 р. № 67-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80#Text>
 26. Порядок державної реєстрації авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2001 р. № 1756 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1756-2001-%D0%BF#Text>

Законопроекти та роз'яснення

1. Проект Закону про віртуальні активи № 3637 від 11.06.2020 р. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=69110

2. Щодо правомірності використання в Україні «віртуальної валюти / криптовалюти» Bitcoin: роз'яснення Національного Банку України від 10.11.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n043550014#Text>
3. Щодо кодування діяльності з «майнінгу» криптовалют відповідно до Класифікації видів економічної діяльності (КВЕД-2010): Лист Держстату від 05.10.2018 р. № 14.4-09/435-18. URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/FN045984?utm_source=biz.ligazakon.net&utm_medium=news&utm_content=bizpress01&_ga=2.268287310.1374230911.1670154439-1948080188.1633022845

Література

1. Блокчейн у держструктурах: які країни вже використовують технологію URL: <https://www.slovoidilo.ua/2018/04/17/infografika/suspilstvo/blokchejn-derzhstrukturax-yaki-krayiny-vzhe-vykorystovuyut-technolohiyu>
2. Все про блокчейн, біткоїн та криптовалюти: освітній серіал у ДІІ. URL: <https://osvita.dii.gov.ua/courses/blockchain-bitcoin-cryptocurrency>
3. Головка С. Як віртуальні активи можуть матеріалізуватись у цивільному обігу. *Закон і бізнес*. 2020. 11.07 - 17.07. URL: <https://zib.com.ua/ua/143449.html>
4. Довідник цифрових активів. URL: <https://exbase.io/uk/wiki>
5. Жмуркевич А. Є., Вакулін Р. С. Особливості застосування блокчейн-технології у цифровій економіці. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2018. № 6(2). С. 14-17. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2018_6\(2\)_5](http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2018_6(2)_5)
6. Кричевська Т. О. Технологія розподіленого реєстру: теоретико-інституційні засади, потенціал, фактичні досягнення та соціально-економічне значення. *Ефективна економіка*. 2018. № 11. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2018/86.pdf
7. Кудь А. А. Методика діагностики токєну блокчейну на відповідність цифровому активу: методичний посібник. НДІ ХОГОКЗ. Харків: ХОГОКЗ, 2019. 52 с. URL: https://culturehealth.org/hogokz_knigi/Kn_produkc/Manual/Kud_manual_2.pdf
8. Кудь А. А. Обґрунтування поняття «цифровий актив»: економіко-правовий аспект. URL: https://www.virtualassettest.org/wp-content/uploads/2019/11/obosnovanie-ponyatiya-cifrovoj-aktiv-ehkonomiko-pravovoj-aspekt_ua.pdf
9. Кудь А., Кучерявенко М., Смичок Є. Цифрові активи та їх економіко-правове регулювання у світлі розвитку технології блокчейн : монографія. Харків: Право, 2019. 384 с.
10. Лапко О. О., Солосіч О. С. Технологія блокчейн: поняття, сфери застосування та вплив на підприємницький сектор. *Бізнес Інформ*. 2019. № 6. С. 77-82. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2019_6_11
11. Лекції на сайті Асоціації «Блокчейн України». URL: <https://bau.ai/>
12. Некіт К. Г. Особливості змісту та здійснення права віртуальної власності. *Часопис цивілістики*. 2019. № 32. С. 86-92. URL: <http://chascyvil.onua.edu.ua/index.php/chc/article/view/25/33>.
13. Однорангові мережі (Peer-to-Peer). URL: <https://exbase.io/uk/wiki/odnorangovi-merezhi>
14. Пашков В. М. Блокчейн у системі охорони здоров'я: проблеми правового забезпечення. *Медичне право*. 2018. № 2. С. 32-40.
15. Пашорін В. Технології безпеки криптовалют та блокчейн-мережі. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2019. № 3. С. 93–101. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/uazt_2019_3_10
16. Пащенко К. Порівняльний аналіз фінансово-правової сутності електронних грошей та криптовалют. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 7. с. 97100. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pgip_2017_7_21
17. Потенціал технології блокчейн у корпоративному управлінні. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/FZ001928>

18. Регулювання криптовалют у різних країнах світу. URL: <https://nachasi.com/crypto/2019/12/26/regulyvanna-cyfrovyh-aktyviv/>
19. Скрипник В. Місце криптовалюти в системі об'єктів цивільних прав. *Підприємництво, господарства і право*. 2018. № 8. С. 38-43. URL: <http://www.pgjournal.kiev.ua/archive/2018/8/9.pdf>
20. Як працює Біткойн? URL: <https://bitcoin.org/uk/how-it-works>
21. Як розумні контракти на основі Blockchain змінять наше життя. URL: <https://guland.com.ua/kryptovalyuta/blockchain/shcho-take-smart-kontrakt-v-blokcheyni.htm>
22. Bitcoin and Cryptocurrency Technologies Online Course. URL: <https://www.youtube.com/channel/UCNcSSleedtfyDuhBvOQzFzQ/videos>
23. Blockchain Knowledgebase (Blogs / Articles / Podcasts / Videos / Educational Content). Global Legal Blockchain Consortium. URL: <https://cutt.ly/ceRDjag>
24. Demystifying cryptocurrency and digital assets. URL: <https://www.pwc.com/us/en/tech-effect/emerging-tech/understanding-cryptocurrency-digital-assets.html>
25. Digital Asset: What Is It & Why You Need It. URL: <https://www.e-zigurat.com/innovation-school/blog/digital-asset-explained/>
26. Hate Lawyers? Can't Afford One? Blockchain Smart Contracts Are Here to Help. URL: <https://cutt.ly/4eRDzTD>
27. Private, Public, and Consortium Blockchains - What's the Difference? <https://academy.binance.com/uk/articles/private-public-and-consortium-blockchains-whats-the-difference>
28. What is a blockchain? URL: <https://www.coinbase.com/learn/crypto-basics/what-is-a-blockchain>
29. What Is Blockchain Technology? The Ultimate Guide. URL: <https://academy.binance.com/en/articles/what-is-blockchain-technology-a-comprehensive-guide-for-beginners>

Інтернет ресурси

- База даних «Законодавство України». Офіційний вебпортал парламенту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
- Єдині та Державні реєстри. Офіційний сайт Міністерства юстиції України. URL: https://minjust.gov.ua/uniform_and_registry
- Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. Офіційний сайт. URL: <https://www.nssmc.gov.ua/>
- Національна онлайн-платформа для розвитку цифрової грамотності «Дія.Цифрова Освіта». URL: <https://osvita.diia.gov.ua/>
- Національний банк України. Офіційний сайт. URL: <https://bank.gov.ua/>
- Портал відкритих даних. URL: <https://data.gov.ua/>